

SPRAWOZDANIE Z AUDYTU

Nazwa zadania audytowego: Działania pomocowe dla mieszkańców – dostępność jednostek Gminy Miasta Inowrocławia dla osób z niepełnosprawnościami wszelkimi

nr zadania audytowego: 2/23

Jednostka audytowana: jednostki organizacyjne UM Inowrocławia, które mają obowiązki ustawowe zapewnienia wszelkiego rodzaju dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Ośrodek Sportu i Rekreacji
3. Miejska Biblioteka.

Wykonała: Mirella Stefańska – audytor wewnętrzny

Data i podpis: 16.10.2023 .....

mgr Mirella Stefańska

Audytor Wewnętrzny

STRESZCZENIE

Niniejsze zadanie audytowe zostało przeprowadzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego oraz zgodnie z planem audytu na 2023r. jako zadanie zapewniające. Do badanego obszaru uwzględniono kryteria, które wynikają z następujących przepisów:

1. ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
2. ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz ustawy – Ordynacja podatkowa
3. ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o języku migowym i innych środkach komunikowania się.

Audytor po przeprowadzeniu zadania audytowego nie wydał rekomendacji w zakresie funkcjonowania analizowanego systemu.

I. CEL

Celem niniejszego audytu było uzyskanie informacji o stanie dostępności obiektów Gminy Miasto Inowrocław dla osób z wszelkimi niepełnosprawnościami. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, celem zadania jest przedstawienie uwag i wniosków dotyczących usprawnienia badanego systemu.

W szczególności celem audytu było zebranie informacji i ich analiza w odniesieniu do:

- dostępności architektonicznej,
- dostępności cyfrowej,
- dostępności informacyjno – komunikacyjnej.

II. ZAKRES

Podmiotowy:

Audyt został przeprowadzony w następujących jednostkach organizacyjnych Miasta Inowrocławia :

- 1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,**
- 2. Ośrodek Sportu i Rekreacji,**
- 3. Miejska Biblioteka.**

Przedmiotowy:

Realizacja zadań wynikających z obowiązujących przepisów w zakresie ustawowego zapewnienia wszelkiego rodzaju dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

III. OBIEKTY AUDYTU

Obiekty audytu wyodrębnione na podstawie analizy przepisów powszechnie obowiązujących:

- 1. Dostępność architektoniczna wybranych obiektów użyteczności publicznej.**
- 2. Dostępność cyfrowa do danego obszaru życia społecznego (kultura, sport, pomoc społeczna)**
- 3. Dostępność informacyjno-komunikacyjna.**

IV. ANALIZA RYZYKA

Audyt na podstawie wyodrębnionych obszarów ryzyka, zgodnie z zakresem przedmiotowym realizowanego zadania audytowego określił ww. obiekty audytu. Przyjmując zakres ryzyk zwrócono szczególną uwagę na ryzyka związane z:

- wykluczeniem z życia publicznego Miasta Inowrocławia grupy społecznej z jakimkolwiek niesprawnościami,
- utratą wizerunkową Inowrocławia jako miasta uzdrowiskowego przychylnego wszystkim mieszkańcom i kuracjuszom,
- możliwością nałożenia kar pieniężnych na podmioty uchylające się od zapewnienia dostępności.

Obiekty audytu	Jednostka audytowana	Kategorie ryzyk					Końcowa ocena ryzyka
		materiałność	Jakość zarządzania/istotność	Kontrola wew.	Czynniki zewn./stabilność	Wrażliwość/wizerunek	
		0,20	0,20	0,25	0,20	0,20	
1	2	3	4	5	6	7	8
Obiekt 1	MOPS, OS i R, Biblioteka Miejska	4	4	4	2	4	95%
Obiekt 2	j.w.	4	4	4	2	4	95%
Obiekt 3	j.w.	4	4	4	2	4	95 %

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że wszystkie trzy obiekty charakteryzują się wysokimi wartościami wynikowymi analizy ryzyka i są kluczowymi do zapewnienia skutecznego i efektywnego funkcjonowania obiektów użyteczności publicznej spełniającego pełen udogodnień dostęp dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zatem audytowi poddane zostały wszystkie wyszczególnione obiekty.

Metodyka:

Podjęte czynności i zastosowane techniki przeprowadzania zadania:

1. Zapoznanie się z przepisami prawa.
2. Opracowanie kwestionariusza oraz przekazanie go dyrektorom jednostek.

3. Częściowa weryfikacja dostępności cyfrowej jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Inowrocławia, poprzez analizę stron internetowych.
4. Częściowa weryfikacja dostępności architektonicznej obiektów poprzez wizytę w siedzibach jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Inowrocławia.
5. Uzgodnienie ustaleń wstępnych.

V. DATA ROZPOCZĘCIA

Zadanie audytowe zostało rozpoczęte w miesiącu sierpniu 2023 roku.

VI. KRYTERIA OGÓLNE

- 1. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami: (Dz.U z 2019, poz. 1696 ze zmianami)**

Art. 6. Minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami obejmują:

1) w zakresie dostępności architektonicznej:

- a) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
  - b) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
  - c) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
  - d) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812),
  - e) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób;
- 2) w zakresie dostępności cyfrowej - wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
  - 3) w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej:

- a) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824 oraz z 2022 r. poz. 583 i 830), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- b) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- c) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności - w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- d) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Art. 7. 1. W indywidualnym przypadku, jeżeli podmiot publiczny nie jest w stanie, w szczególności ze względów technicznych lub prawnych, zapewnić dostępności osobie ze szczególnymi potrzebami w zakresie, o którym mowa w art. 6 pkt 1 i 3, podmiot ten jest obowiązany zapewnić takiej osobie dostęp alternatywny.

2. Dostęp alternatywny, o którym mowa w ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) zapewnieniu osobie ze szczególnymi potrzebami wsparcia innej osoby lub
- 2) zapewnieniu wsparcia technicznego osobie ze szczególnymi potrzebami, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, lub
- 3) wprowadzeniu takiej organizacji podmiotu publicznego, która umożliwi realizację potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w niezbędnym zakresie dla tych osób.

3. W przypadku braku możliwości zapewnienia osobie ze szczególnymi potrzebami dostępności w zakresie, o którym mowa w art. 6 pkt 2, zastosowanie mają przepisy art. 7 ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

2. Zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 roku o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. 2019 poz. 848 ze zmianami)

Art. 7. 1. W przypadku gdy podmiot publiczny nie jest w stanie zapewnić dostępności cyfrowej elementu strony internetowej lub aplikacji mobilnej, zapewnia alternatywny sposób dostępu do tego elementu.

2. Alternatywny sposób dostępu polega w szczególności na zapewnieniu kontaktu telefonicznego, korespondencyjnego, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344), lub za pomocą tłumacza języka migowego, lub tłumacza-przewodnika, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20), jeżeli podmiot publiczny udostępnia taką możliwość.

Art. 11. Podmioty publiczne dokonują przeglądu i aktualizacji deklaracji dostępności do dnia 31 marca każdego roku oraz niezwłocznie w każdym przypadku, gdy strona internetowa lub aplikacja mobilna podlega zmianom mogącym mieć wpływ na jej dostępność cyfrową.

Art. 19. 1. Karze pieniężnej podlega podmiot publiczny, który:

- 1) w sposób nieuzasadniony i uporczywy nie zapewnia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej;
  - 2) nie sporządza i nie publikuje deklaracji dostępności albo nie zawiera w deklaracji dostępności elementów wskazanych w art. 10 ust. 3–5;
  - 3) nie zapewnia dostępności cyfrowej strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1, oraz elementów i funkcji strony internetowej lub aplikacji mobilnej, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 2.
2. Uporczywym niewywiązywaniem się z zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub aplikacji mobilnej jest stwierdzenie braku poprawy dostępności cyfrowej w trzech kolejnych monitorowaniach, o których mowa w art. 12 pkt 2, oraz stwierdzenie rosnącej liczby uzasadnionych skarg, o których mowa w art. 18 ust. 7.
3. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1 pkt 2, jest nakładana na podmiot publiczny w przypadku niesporządzenia i nieopublikowania deklaracji dostępności albo braku wymaganych dla deklaracji dostępności elementów wskazanych w art. 10 ust. 3–5, wykazanego w dwóch kolejnych monitorowaniach, o których mowa w art. 12 pkt 2.
4. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1 pkt 3, jest nakładana na podmiot publiczny w przypadku braku zapewnienia dostępności cyfrowej strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1, oraz elementów i funkcji strony internetowej lub aplikacji mobilnej, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 2, wykazanym w dwóch kolejnych monitorowaniach, o których mowa w art. 12 pkt 2.

5. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1, wynosi do 10 000 zł;
- 2) pkt 2 i 3, wynosi do 5000 zł.

3. Zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 roku o języku migowym i innych środkach komunikowania się: (Dz.U. 2011 Nr 209 poz. 1243 ze zmianami)

Art. 3. Ilekcrc w ustawie jest mowa o: (wybrane punkty artykułu)

(...)

- 2) polskim języku migowym (PJM) – należy przez to rozumieć naturalny wizualno-przestrzenny język komunikowania się osób uprawnionych;
- 3) systemie językowo-migowym (SJM) – należy przez to rozumieć podstawowy środek komunikowania się osób uprawnionych, w którym znaki migowe wspierają wypowiedź dźwiękowo-artykulacyjną;
- 4) sposobach komunikowania się osób głuchoniewidomych (SKOBN) – należy przez to rozumieć podstawowy środek komunikowania się osób uprawnionych, w którym sposób przekazu komunikatu jest dostosowany do potrzeb wynikających z łącznego występowania dysfunkcji narządu wzroku i słuchu;
- 5) środkach wspierających komunikowanie się – należy przez to rozumieć rozwiązania lub usługi umożliwiające kontakt, w szczególności poprzez:
  - a) korzystanie z poczty elektronicznej,
  - b) przesyłanie wiadomości tekstowych, w tym z wykorzystaniem wiadomości SMS, MMS lub komunikatorów internetowych,
  - c) komunikację audiowizualną, w tym z wykorzystaniem komunikatorów internetowych,
  - d) przesyłanie faksów,
  - e) strony internetowe spełniające standardy dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- 6) organach administracji publicznej – należy przez to rozumieć organy określone w art. 5 § 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185)

Art. 4. 1. Osoba uprawniona ma prawo do swobodnego korzystania z wybranej przez siebie formy komunikowania się.

2. Osoba uprawniona, która nie posiada pełnej zdolności do czynności prawnych, ma prawo współdecydowania wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi o wybranej formie komunikowania się.

Art. 5. Osoby uprawnione mają prawo do:

- 1) usług, o których mowa w art. 9 ust. 1 i 2;
- 2) świadczeń, o których mowa w art. 11 ust. 1;
- 3) dofinansowania, o którym mowa w art. 18.

Art. 7. 1. Osoba uprawniona ma prawo do skorzystania z pomocy osoby przybranej w kontaktach z podmiotami zobowiązanymi.

2. Prawo, o którym mowa w ust. 1, może być ograniczone wyłącznie ze względu na zasady określone w przepisach ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 742 oraz z 2022 r. poz. 655 i 1933).

Art. 9. 1. Organ administracji publicznej jest zobowiązany do udostępnienia usługi pozwalającej na komunikowanie się.

2. Za usługę, o której mowa w ust. 1, należy rozumieć w szczególności wykorzystanie środków wspierających komunikowanie się.

3. Organ administracji publicznej jest zobowiązany do upowszechnienia informacji o usłudze, o której mowa w ust. 2.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 3, jest realizowany w sposób powszechnie przyjęty, w szczególności w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach internetowych organu administracji publicznej i w miejscach publicznie dostępnych w tym organie.

Art. 11. 1. Organ administracji publicznej zapewnia, na zasadach określonych w art. 12, dostęp do świadczenia usług tłumacza PJM, SJM i SKOBN, zwanych dalej „świadczeniem”.

2. Świadczenie może być realizowane również przez pracownika organu administracji publicznej posługującego się PJM lub SJM lub z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się.

3. (...)

VII. USTALENIA

1. Dostępność architektoniczna wybranych obiektów użyteczności publicznej.

Dostępność cyfrowa do danego obszaru życia społecznego. Dostępność informacyjno-komunikacyjna.

1.1. Biblioteka Miejska

Biblioteka Miejska im. Jana Kasprowicza – budynek znajdujący się przy ul. Kilińskiego 16 w Inowrocławiu

Dostępność	TAK	NIE	UWAGI
Niskie, płaskie krawężniki	X		
Dojazd do budynku bez barier i przewyższeń	X		
Parking dla klientów/petentów	X		
Miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych czytelnie oznaczone i nieograniczone przeszkodami terenowymi (liczba zgodna z rozporządzeniem)	X		
Budynek czytelnie oznaczony (tablica informacyjna – co się w nim znajduje)	X		
Czytelnie oznaczona droga i wejście dla osób z niepełnosprawnością ruchową	X		
Drzwi szerokie:			
(co najmniej 0,9 m)	X		
automatyczne (samootwierające)		X	
Łatwe do otwarcia (nie wymagają użycia dużej siły)	X		
Wejście bezprogowe	X		
W budynku/holu:			
Dyżurka/ punkt informacyjny		X	w holu znajduje się szatnia, pracownik udziela informacji o budynku
Tablice informacyjne / numery pomieszczeń		X	
Tablice informacyjne / rozkład pomieszczeń w tekście łatwym do czytania i rozumienia (ETR)	X		

Toaleta przystosowana dla osób niepełnosprawnych	X		na parterze budynku, czytelnie oznaczona
Budynek wielokondygnacyjny:	X		
Winda z możliwością korzystania przez osoby niepełnosprawne (motoryka, niesłyszące) –wymienić wszystkie przystosowania		X	
Możliwość załatwienia wszystkich spraw na „parterze”	X		mimo, że czytelnie znajdują się na piętrze osoba, która chce skorzystać ze zbiorów czytelni zostanie obsłużona na parterze przez pracownika
Widoczna informacja o sposobach komunikowania się (zastosowanych urządzeniach)		X	
Zastosowano urządzenia ułatwiające słyszenie		X	
Dostępny tłumacz PJM (bezpośrednio lub zdalnie)		X	
Strona internetowa:			https://www.bip.jan-kasprowicz.bmino.pl data publikacji strony internetowej: 2020-12-01 data ostatniej istotnej aktualizacji strony: 2023-03-29
wersja dla słabowidzących	X		
deklaracja dostępności	X		data ostatniego przeglądu deklaracji: 2023-03-29
informacja o zgodności z wymogami ustawy	X		częściowo zgodna z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, jest informacja o powodach niezgodności lub wyłączeniach
informacja o możliwości żądania zapewnienia dostępności	X		
informacja o postępowaniu odwoławczym w przypadku nie wypełnienia wymogów zapewnienia	X		

Informacje uzyskane ze strony internetowej Biblioteki:

Na parterze znajdują się dostępne dla osób na wózkach inwalidzkich: Wypożyczalnia dla Dorosłych, Oddział dla Dzieci, Salonik Literacko – Artystyczny oraz Filia nr 12. Korytarze i hol umożliwiają komunikację i swobodne poruszanie się osób z niepełnosprawnościami. Przestrzeń między regałami nie stanowi trudności w poruszaniu się osób z niepełnosprawnościami. Na piętrze znajdują się Czytelnia Główna i Czytelnia Regionalna.

Brak oznaczeń kontrastowych lub w druku powiększonym dla osób słabowidzących.

Nie ma możliwości skorzystania na miejscu ani online z pomocy tłumacza języka migowego. Osoba z psem asystującym może wejść do budynku.

Informacje uzyskane z wywiadów bezpośrednich z Dyrektorem:

Do dnia badania nie wystąpiły sytuacje, w których wystąpiłyby problemy informacyjno-komunikacyjne z powodu braku urządzeń ułatwiających słyszenie.

2. Zalecenia:

- zwrócić szczególną uwagę na czytelne oznaczenie dostosowań i udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami (np. piktogramy – są dobrze widoczne, kontrastowe i czytelne dla wszystkich grup społecznych)

W art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami określono minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności. W zakresie określonym ustawą zapewnienie dostępności jest obowiązkiem podmiotów publicznych. Do zadań jednostki należy zrealizowanie nałożonego obowiązku, a koordynatora ich okresowa weryfikacja.

Wykryte w wyniku samoceny braki bądź uchybienia wobec ustawy, m. innymi:

- Art. 59. „w ustawy „ Koordynatorzy do spraw dostępności, o których mowa w art. 14, zostaną wyznaczeni w terminie do dnia 30 września 2020 r.”,
- obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824 oraz z 2022 r. poz. 583 i 830), lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,
- zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób, należy bezwzględnie uzupełnić.

1.2. Rekomendacje

Rekomendacji nie wydano.

VIII. UWAGI I WNIOSKI

Sprawozdanie zawiera zalecenia dla badanych podmiotów.